

Syllabi COE en Toetswijzers Rekentoets VO

Regelgeving door OCW

De totstandbrenging van examens begint met regelgeving vanuit het ministerie van OCW. Voor de referentieniveaus is dit in de eerste plaats het 'Besluit referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen', waarin de inhoud van de referentieniveaus is bepaald en waarin geregeld is welk referentieniveau geldt voor welk schooltype.

Het ministerie heeft ook geregeld hoe de toetsing/examinering van de referentieniveaus plaats gaat vinden. Voor rekenen in het voortgezet onderwijs gaat dit gebeuren door een centrale rekentoets die deel uitmaakt van het eindexamen. Voor het middelbaar beroepsonderwijs komen er centraal ontwikkelde examens (COE's) rekenen en taal.

Het College voor Examens (CvE) heeft als opdracht om namens de Nederlandse overheid de kwaliteit van de centrale toetsen en examens in Nederland te waarborgen én om de voorwaarden te scheppen voor een goed verloop van de afname van de examens op de onderwijsinstellingen.

Het ministerie heeft toetswijzers vastgesteld waarin beschreven is wat er in een rekentoets VO wel en niet gevraagd kan worden. Het CvE heeft voor de COE's syllabi vastgesteld. Het CvE doet dit overigens ook voor de centrale examens in het vo. De syllabi en de rekentoetswijzers zijn beschrijvingen van de examenstof.

De syllabi voor de centrale examens vo worden bij regeling door het CvE vastgesteld. De minister verleent goedkeuring aan die regeling. Deze praktijk zal naar verwachting ook gaan gelden voor de COE's en de centrale rekentoets VO.

Relevante syllabi of toetswijzers

In Tabel 1 staat voor rekenen per opleidingsniveau welk examen gemaakt moet worden en welke syllabus of rekentoetswijzer daarbij betrokken is. De syllabus rekenen 2F MBO is inhoudelijk afgestemd met de rekentoetswijzer 2F VO, net als de syllabus rekenen 3F MBO met de rekentoetswijzer 3F VO. In het vo en mbo worden alle domeinen van de referentieniveaus getoetst.

Tabel 1. Examenvorm en syllabus of toetswijzer rekenen per opleidingsniveau

VMBO-BB	Rekentoets VO 2F Examenvorm: digitale centrale toets / examenstof: rekentoetswijzer 2F
VMBO-KB	Rekentoets VO 2F Examenvorm: digitale centrale toets / examenstof: rekentoetswijzer 2F
VMBO-GL/TL	Rekentoets VO 2F Examenvorm: digitale centrale toets / examenstof: rekentoetswijzer 2F
HAVO	Rekentoets VO 3F Examenvorm: digitale centrale toets / examenstof: rekentoetswijzer 3F
VWO	Rekentoets VO 3F Examenvorm: digitale centrale toets / examenstof: rekentoetswijzer 3F *)
MBO-2	COE rekenen 2F Examenvorm: digitaal centraal examen / examenstof: syllabus rekenen 2F mbo
MBO-3	COE rekenen 2F Examenvorm: digitaal centraal examen / examenstof: syllabus rekenen 2F mbo

MBO-4	COE rekenen 3F Examenvorm: digitaal centraal examen / examenstof: syllabus rekenen 3F mbo
--------------	--

*) In tegenstelling tot 'taal' kent 'rekenen' geen referentieniveau 4F, wel een referentieniveau 3S. In opdracht van OCW wordt onderzocht of het referentieniveau 3S beter past bij het vwo dan 3F.

In Tabel 2 staat voor Nederlandse taal per opleidingsniveau welk examen gemaakt moet worden en welke syllabus daarbij betrokken is. Alleen de vaardigheden lezen en luisteren worden getoetst in de COE's.

Tabel 2. Examenvorm en syllabus Nederlandse taal per opleidingsniveau

MBO-2	COE taal 2F Examenvorm: digitaal centraal examen / examenstof: syllabus taal 2F mbo
MBO-3	COE taal 2F Examenvorm: digitaal centraal examen / examenstof: syllabus taal 2F mbo
MBO-4	COE taal 3F Examenvorm: digitaal centraal examen / examenstof: syllabus taal 3F mbo

Wijze van samenstelling van syllabus of toetswijzer

Bij het schrijven van syllabi en toetswijzers waren veel deskundigen op het gebied van taal en rekenen betrokken. Zowel medewerkers uit expertisecentra als docenten. Expertisecentra zowel op het gebied van taal en rekenen als op het gebied van toetsing en examinering. Docenten uit zowel de onderwijssector waarvoor het referentieniveau bedoeld is, als het vervolgonderwijs daarop. Betrokken expertisecentra waren onder meer het Nederlands-Vlaams Platform Taalbeleid Hoger Onderwijs, ITTA en het Freudenthal Instituut. Leden van syllabus- en toetswijzercommissies waren voorgedragen door onder meer de MBO Raad, de AOC Raad, de HBO-raad, NRTO, de onderwijsbonden, de Nederlandse Vereniging van Wiskunde Leraren en VECON.

Over de conceptversies zijn raadplegingen gehouden in de vorm van enquêtes en resonansbijeenkomsten. Op basis van de raadplegingen zijn de conceptversies aangepast en vervolgens vastgesteld.

Constructie van een examen op basis van syllabus of toetswijzer

Het CvE draagt verantwoordelijkheid voor de centrale examens en toetsen. De centrale toetsen en examens worden geconstrueerd door Cito, in opdracht van CvE. Cito heeft constructiegroepen ingericht die – onder meer – bestaan uit docenten die lesgeven aan de kandidaten voor wie het examen of de toets bedoeld is. Iedere constructiegroep wordt geleid door een toetsdeskundige. De toetsdeskundige is een expert op het gebied van examinering in het desbetreffende vak.

Het CvE heeft vaststellingscommissies ingesteld. Net als bij de constructiegroepen van Cito, maken docenten die les geven aan de doelgroep deel uit van de vaststellingscommissies van het CvE. Het CvE benoemt die docenten meestal op voordracht van onderwijsorganisaties, zoals de Vereniging van Levende Talen, de Nederlandse Vereniging van Wiskundeleraren, de MBO Raad, de NRTO en de onderwijsbonden. De voorzitter van een vaststellingscommissie is meestal een leidinggevende die werkzaam is in het vakgebied in het vervolgonderwijs en/of beschikt over inzicht in en overzicht op het terrein van het vak. Op die manier wil het CvE bereiken dat de toetsen en examens aansluiten op het onderwijs en relevant zijn voor het vervolgonderwijs.

De toetsdeskundige en de constructiegroepen gaan in opdracht van het CvE aan het werk om een examen te construeren. In de syllabus of toetswijzer staat wat wel en niet gevraagd mag worden in het examen of de toets. De syllabus of toetswijzer is dan ook het kader waarbinnen de toetsdeskundigen en de constructiegroepen hun werk doen.

De toetsdeskundige legt vervolgens de concept-opgaven en -samenstelling van het examen voor aan de vaststellingscommissie van het CvE. De vaststellingscommissie controleert of het concept-examen aan de syllabus of toetswijzer voldoet en of er geen onvolkomenheden in de opgaven zitten en stelt het examen dan vast.

Weblinks

Doorlopende leerlijnen taal en rekenen | www.taalenrekenen.nl

Steunpunt taal en rekenen vo | www.steunpuntaalenrekenenvo.nl

Steunpunt taal en rekenen mbo | www.steunpuntaalenrekenenmbo.nl

Ministerie van OCW | www.rijksoverheid.nl/ministeries/ocw

College voor Examens (CvE) | www.cve.nl

Cito | www.cito.nl